

Figure 1: Boek 2

Contents

Voorwoord	1
line en stroke	2
Bal die eeuwig naar rechts gaat	10
rect	21
Bal die horizontaal stuitert	29
ellipse en background	38
Bal die schuin stuitert	44
text	49

Voorwoord

Figure 1: Het logo van De Jonge Onderzoekers

Figure 2: Het logo van Codestarter

Dit is het Processing boek van de Dojo. Processing is een programmeertaal. Dit boek leert je die programmeertaal.

Over dit boek

Dit boek heeft een CC-BY-NC-SA licensie.

Figure 3: De licensie van dit boek

(C) Dojo Groningen 2016-2017

Het is nog een beetje een slordig boek. Zo staat bijvoorbeeld het plaatje dat eigenlijk op de kaft moet staan op pagina twee. Er zitten tiepvauten in en de opmaak is niet altijd even mooi.

Daarom staat dit boek op een GitHub. Om precies te zijn, op https://github.com/richelbilderbeek/Dojo . Hierdoor kan iedereen die dit boek te slordig vindt minder slordig maken.

line en stroke

Figure 4: Moria, een van de allereerste games met kleur

In deze les gaan we leren hoe je gekleurde lijnen tekent.

Opdracht 1

```
Run deze code:
```

```
void setup()
{
   size(300, 200);
}
```

```
void draw()
{
   line(0, 100, 300, 200);
}
```


9

(100, 200) is de pixel die 100 pixels naar links en 200 pixels onder de linkerbovenhoek van het scherm zit

Oplossing 1

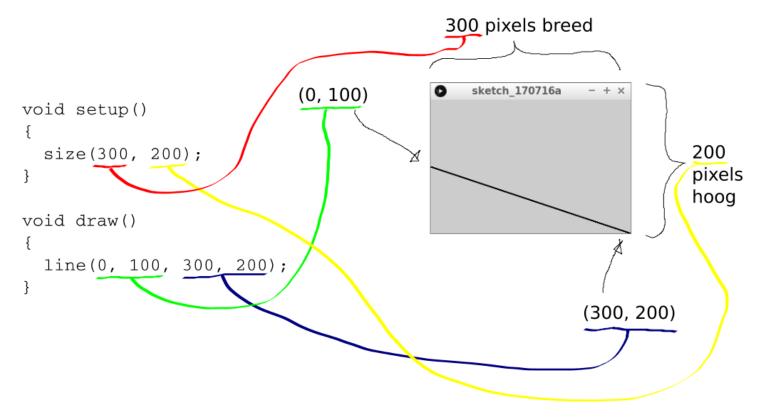

Figure 5: Oplossing 1

Opdracht 2

Laat de lijn niet naar de rechteronderhoek, maar naar de rechterbovenhoek gaan.

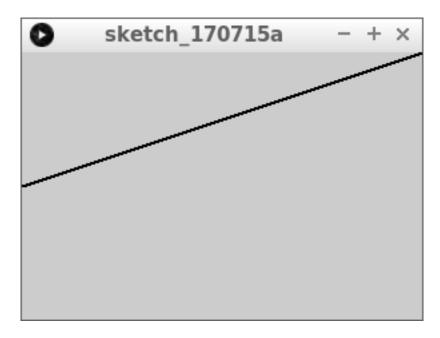

Figure 6: Opdracht 2

```
void setup()
{
    size(300, 200);
}

void draw()
{
    line(0, 100, 300, 0);
}
```

Opdracht 3

Laat de lijn niet links in het midden, maar linksonder beginnen

Oplossing 3

```
void setup()
{
    size(300, 200);
}

void draw()
{
    line(0, 200, 300, 0);
}
```

Opdracht 4

Laat de lijn van linksonder naar rechtsboven gaan, maar gebruik nu width en height

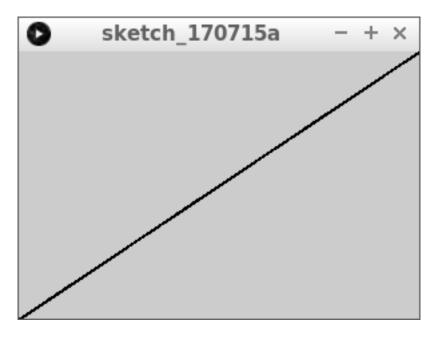

Figure 7: Opdracht 3

```
void setup()
{
    size(300, 200);
}

void draw()
{
    line(0, height, width, 0);
}
```

Opdracht 5

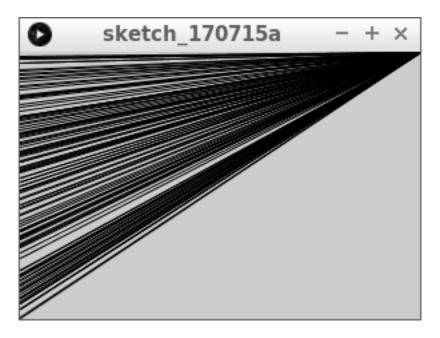

Figure 8: Opdracht 5

Laat de lijn links op een willekeurige hoogte beginnen. Dit doe je met random

Oplossing 5

```
void setup()
{
    size(300, 200);
}

void draw()
{
    line(0, random(height), width, 0);
}
```

Opdracht 6

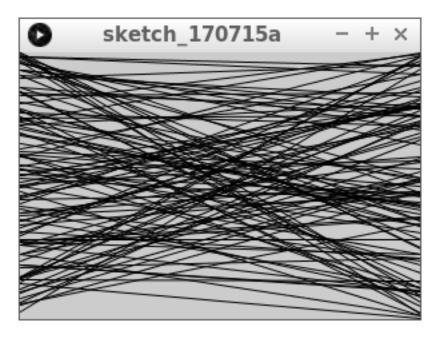

Figure 9: Opdracht 6

Laat de lijn nu ook rechts op een willekeurige hoogte eindigen.

Oplossing 6

```
void setup()
{
    size(300, 200);
}

void draw()
{
    line(0, random(height), width, random(height));
}
```

Opdracht 7

Zet voor line de regel stroke(255, 0, 0);

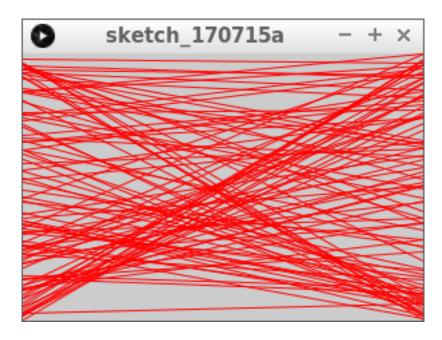
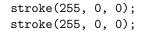

Figure 10: Opdracht 7

```
void setup()
{
    size(300, 200);
}

void draw()
{
    stroke(255, 0, 0);
    line(0, random(height), width, random(height));
}
```

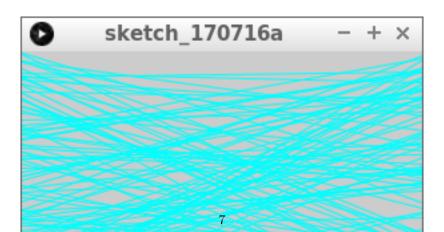

'Lieve computer, geef de lijnen de kleur rood.' 'Lieve computer, geef de lijnen de kleur vol rood, zonder groen en zonder blauw.'

Opdracht 8

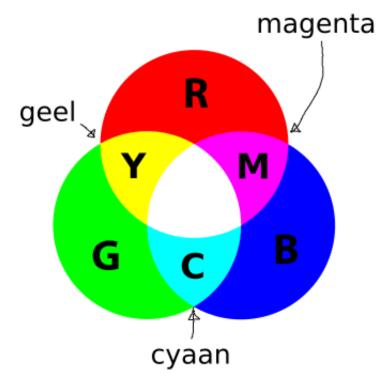

Figure 12: Kleurencirkel

```
void draw()
{
  stroke(0, 255, 255);
  line(0, random(height), width, random(height));
}
```

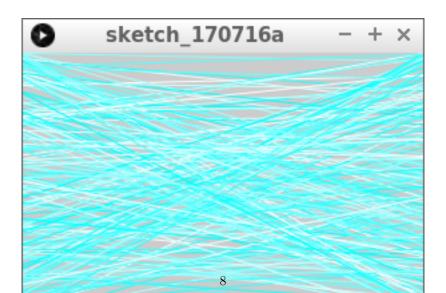

stroke(0, 255, 255);
stroke(0, 255, 255);

'Lieve computer, geef de lijnen de kleur cyaan.' 'Lieve computer, geef de lijnen de kleur zonder rood, vol groen en vol blauw.'

Opdracht 9

${\bf Eindopdracht}$

Figure 14: Eindopdracht line en stroke

Laat de lijnen nu op willekeurige plekken beginnen en eindigen. De lijnkleur moet ook willekeurig zijn.

Bal die eeuwig naar rechts gaat

In deze les gaan we een bal eeuwig naar rechts laten gaan.

We leren in deze les wat if-statement is. Je kunt (bijna) niet programmeren zonder if-statements.

Een if-statement

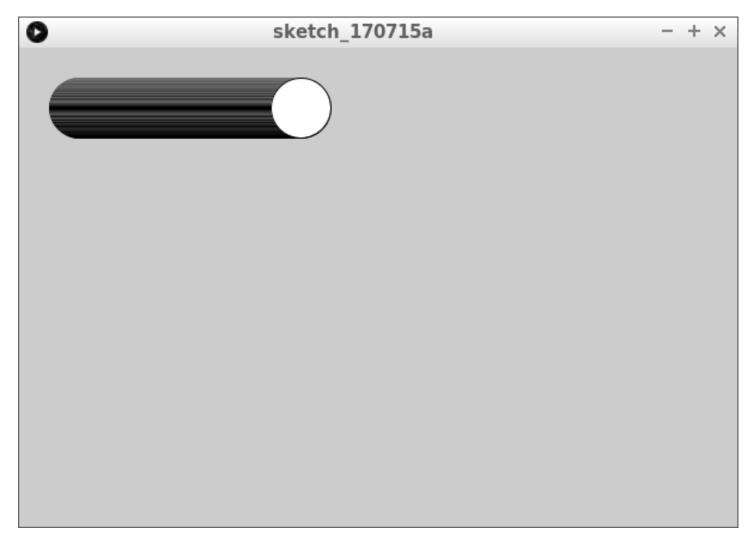

Figure 15: Verkleurende bal naar rechts

Dit is een bal die naar rechts gaat:

```
float x = 50;

void setup()
{
    size(600, 400);
}

void draw()
{
    ellipse(x, 50, 50, 50);
    x = x + 1;
}
```

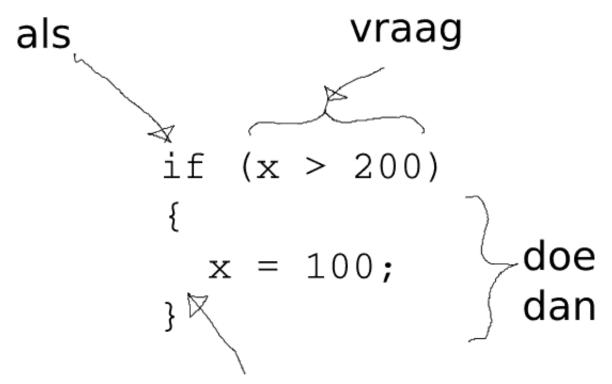
Nadeel: de bal komt nooit meer terug in het scherm.

We willen kunnen zeggen: 'Lieve computer, als de bal te ver naar rechts is, dan teleporteer je de bal naar rechts'. if is Engels voor 'als'.

Zo zou dit kunnen:

```
if (x > 200)
{
    x = 100;
}
```

Het tekentje > betekent 'groter dan'. Preciezer zeg je: 'Lieve computer, als x meer is dan 200, zet x dat op 100'. if is Engels voor 'als'.

twee spaties voor code tussen accolades

Figure 16: Een if

if $(x > 200) \{ \}$

'Lieve computer, als x groter is dan 200, doe dan wat tussen accolades staat.'

x = 100;

'Lieve computer, stop het getal 100 in x.'

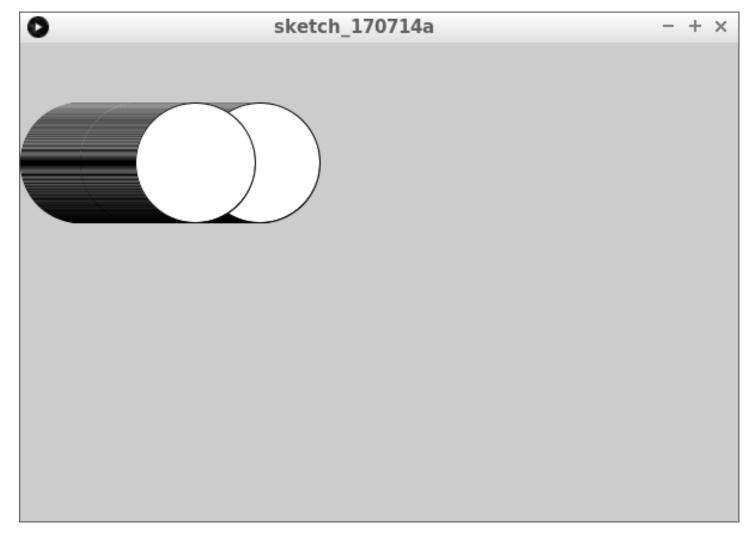

Figure 17: Opdracht 1

Zet de if tussen de code van het programma. Zet de if aan het eind van draw, voor de accolade sluiten (}).

Oplossing 1

De code wordt dan:

```
float x = 50;

void setup()
{
    size(600, 400);
}

void draw()
{
    ellipse(x,100,100,100);
    x = x + 1;
    if (x > 200)
    {
        x = 100;
    }
}
```

Opdracht 2

Zorg ervoor dat de ovaal helemaal naar de linkerkant van het scherm springt

Oplossing 2

- Verander float x = 50 naar float x = 0 of float x = -50: allebei is goed.
- Verander x = 100 naar x = 0 of x = -50: allebei is goed.

```
float x = 50;

void setup()
{
    size(600, 400);
}

void draw()
{
    ellipse(x,100,100,100);
    x = x + 1;
    if (x > 200)
    {
        x = 0;
    }
}
```

Opdracht 3

Zorg ervoor dat de ovaal helemaal naar rechts beweegt, voordat deze naar de linkerkant van het scherm springt

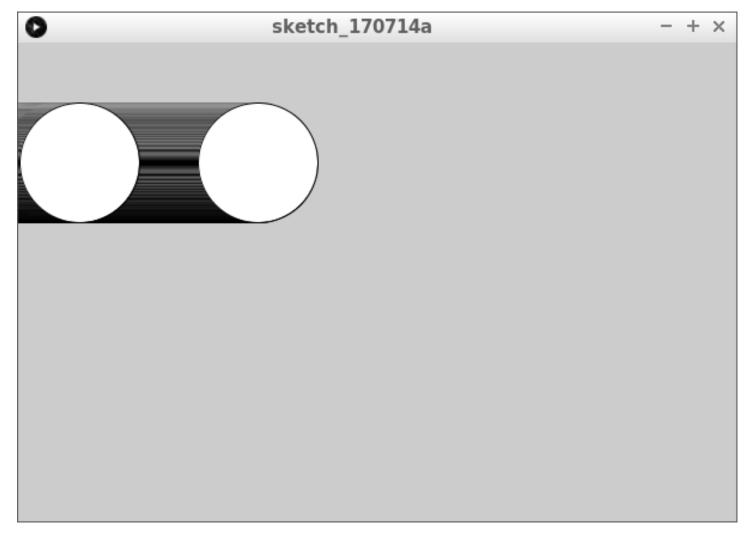

Figure 18: Opdracht 2

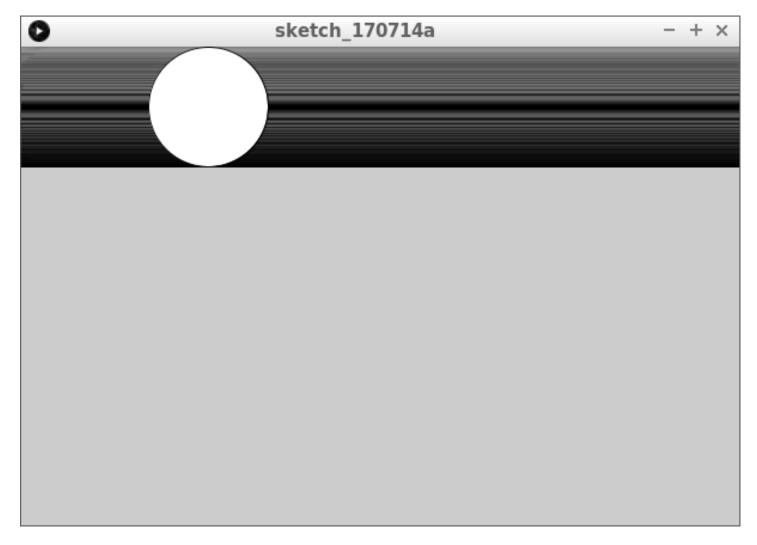

Figure 19: Opdracht 3

```
Verander if (x > 200) naar if (x > 650).
```

```
float x = -50;

void setup()
{
    size(600, 400);
}

void draw()
{
    ellipse(x,50,100,100);
    x = x + 1;
    if (x > 650)
    {
        x = 0;
    }
}
```

Bal die eeuwig naar links gaat

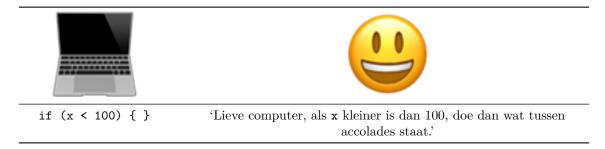
Gefopt! Ook al het de les 'Bal die eeuwig naar rechts gaat', we gaan toch de bal ook andere kanten op laten gaan.

We gaan nu een bal programmeren die eeuwig naar links gaat.

Wat je nu moet weten is het if statement om te zeggen wanneer de x te klein is:

```
if (x < 100)
{
    x = 500;
}</pre>
```

Hiermee zeg je: 'Lieve computer, als x kleiner (<, hier kun je een k van maken) is dan honderd, zet dan x op vijfhonderd.

Opdracht 4

Maak een bal die eeuwig naar links gaat:

- De bal begint buiten het beeld
- De bal gaat helemaal het beeld uit
- Als de bal net uit het beeld uit, komt 'ie meteen de andere kant weer binnen

Antwoord 4

Dit is een eeuwig naar links gaande bal:

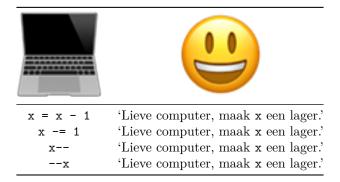
```
float x = 650;
void setup()
```


Figure 20: Opdracht 4

```
{
    size(600, 400);
}

void draw()
{
    ellipse(x, 50, 100, 100);
    x = x - 1;
    if (x < -50)
    {
        x = 650;
    }
}</pre>
```


Bal die eeuwig omlaag gaat

We hebben een bal naar rechts en naar links laten bewegen door de x coordinaat te veranderen. De bal kan ook naar omlaag en omhoog gaan door de y coordinaat te veranderen.

Opdracht 5

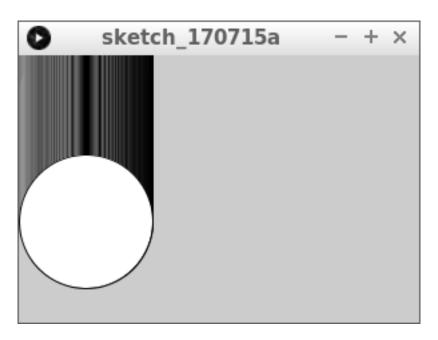

Figure 21: Opdracht 5

Schrijf een programma waarin een bal eeuwig omlaag gaat:

• maak het scherm 300 pixels breed en 200 pixels hoog

- gebruik een variable met naam y
- vervang de code ellipse(x, 50, 100, 100) door elllipse(50, y, 100, 100)
- als de bal omlaag uit het scherm gaat, moet de bal weer bovenin komen

```
float y = -50;

void setup()
{
    size(300, 200);
}

void draw()
{
    ellipse(50,y,100,100);
    y = y + 1;
    if (y > 250)
    {
        y = -50;
    }
}
```

Bal die schuin gaat

Hoppa, nu we een variabele x of een y hebben gemaakt, gaan we beiden doen!

Als we code samenvoegen, gelden de volgende regels:

- alles wat boven de setup functie staat, moet daar blijven
- alles wat binnen de setup functie staat, moet binnen de setup functie blijven
- alles wat binnen de draw functie staat, moet binnen de draw functie blijven

Opdracht 6

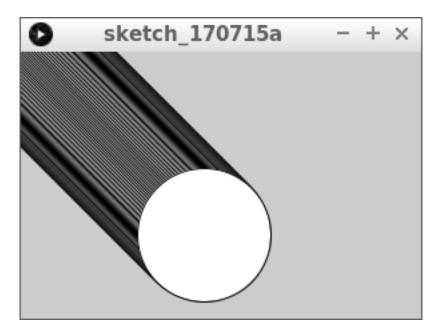

Figure 22: Opdracht 6

- Voeg de code van 'Bal die eeuwig naar rechts gaat' samen met 'Bal die eeuwig omlaag gaat'
- Verander de code zo dat de bal schuin gaat

```
float x = -50;
float y = -50;

void setup()
{
    size(300, 200);
}

void draw()
{
    ellipse(x,y,100,100);
    x = x + 1;
    y = y + 1;
    if (x > 350)
    {
        x = -50;
    }
    if (y > 250)
    {
        y = -50;
    }
}
```

Eindopdracht

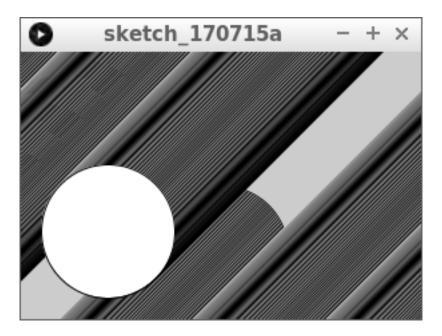

Figure 23: Eindopdracht Bal Eeuwig Naar Rechts

Laat de bal nu eeuwig schuin naar linksonder gaan.

rect

Vierkanten worden veel gebruikt in games.

Hier zie je een van de beroemdste games ooit:

Figure 24: Tetris

Je kunt een vierkant tekenen met vier lijnen, maar de rect functie werkt gemakkelijker.

Opdracht 1

```
Run deze code
float x = -50;

void setup()
{
    size(300, 200);
}

void draw()
{
    ellipse(x, height / 2, 100, 100);
    x = x + 1;
    if (x > width + 50)
    {
        x = -50;
    }
}
```

Oplossing 1

Opdracht 2

```
Voeg de volgende extra regel toe, na ellipse(x, height / 2, 100, 100);:
```

```
rect(x, height / 2, 100, 100);
```

```
float x = -50;
void setup()
{
```

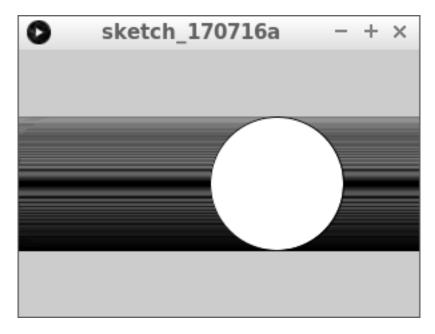

Figure 25: Oplossing 1

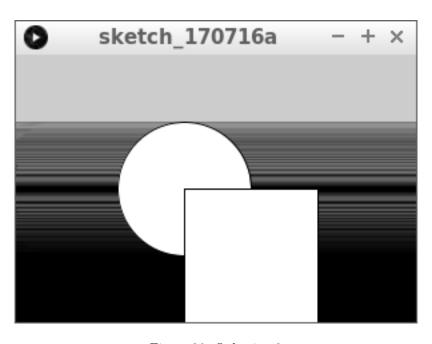

Figure 26: Oplossing 2

```
size(300, 200);
}

void draw()
{
  ellipse(x, height / 2, 100, 100);
  rect(x, height / 2, 100, 100);
  x = x + 1;
  if (x > width + 50)
  {
    x = -50;
  }
}
```


rect(100, 200, 300, 400)

'Lieve computer, teken een rechthoek met (100, 200) als linkerbovenhoek, 300 pixels breed en 400 pixels hoog is.'

Opdracht 3

Figure 27: Opdracht 3

Teken de rechthoek nu over de ovaal. Doe dit door van de x en y coordinaat 50 af te halen.

```
float x = -50;

void setup()
{
    size(300, 200);
}
```

```
void draw()
{
  ellipse(x, height / 2, 100, 100);
  rect(x - 50, height / 2 - 50, 100, 100);
  x = x + 1;
  if (x > width + 50)
  {
     x = -50;
  }
}
```

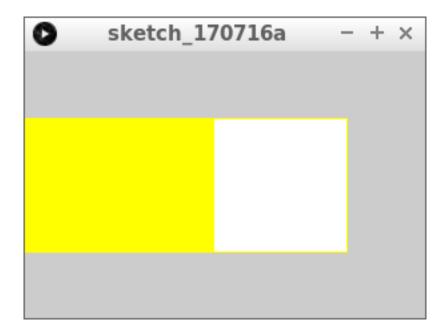

Figure 28: Opdracht 4

Haal de onzichttbare ovaal weg en maak de lijnkleur geel. Hoe je geel maakt, kun je zien in figuur Kleurencirkel.

```
float x = -50;

void setup()
{
    size(300, 200);
}

void draw()
{
    stroke(255, 255, 0);
    rect(x - 50, height / 2 - 50, 100, 100);
    x = x + 1;
    if (x > width + 50)
    {
        x = -50;
    }
}
```

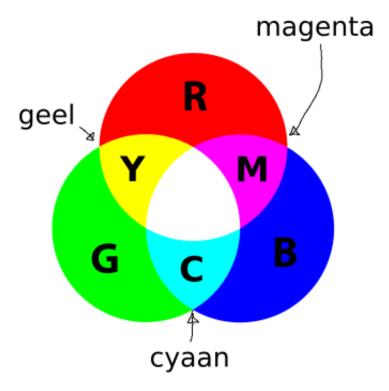

Figure 29: Kleurencirkel

```
Voeg de volgende regel toe na stroke(255, 255, 0);:
fill(x, 0, 255);
```

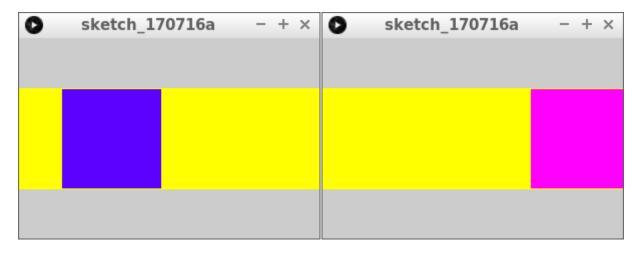

Figure 30: Opdracht 5

```
float x = -50;

void setup()
{
    size(300, 200);
}

void draw()
```

```
{
  stroke(255, 255, 0);
  fill(x, 0, 255);
  rect(x - 50, height / 2 - 50, 100, 100);
  x = x + 1;
  if (x > width + 50)
  {
    x = -50;
  }
}
```


fill(0, 128, 255);

'Lieve computer, maak de invulkleur zonder rood, halvol groen en vol blauw.'

Maak een nieuwe variable aan, groen met een beginwaarde van nul. groen wordt gebruikt als het tweede getal van fill (inplaats van de nul). Elke keer wordt groen twee hoger.

Oplossing 6

```
float x = -50;
float groen = 0;

void setup()
{
    size(300, 200);
}

void draw()
{
    stroke(255, 255, 0);
    fill(x, groen, 255);
    rect(x - 50, height / 2 - 50, 100, 100);
    x = x + 1;
    groen = groen + 2;
    if (x > width + 50)
    {
        x = -50;
    }
}
```

Opdracht 7

De variabele groen mag niet hoger worden dan 255. Maak een if erbij, dat als groen meer is dan 255, dat groen dan nul wordt

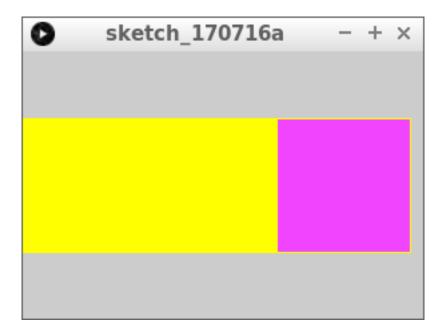

Figure 31: Opdracht 7

```
float x = -50;
float groen = 0;

void setup()
{
    size(300, 200);
}

void draw()
{
    stroke(255, 255, 0);
    fill(x, groen, 255);
    rect(x - 50, height / 2 - 50, 100, 100);
    x = x + 1;
    groen = groen + 2;
    if (x > width + 50)
    {
        x = -50;
    }
    if (groen > 255)
    {
        groen = 0;
    }
}
```

Opdracht 8

Maak de blauwheid van de invulkleur een willekeurig getal van nul tot 256.

```
float x = -50;
float groen = 0;
```

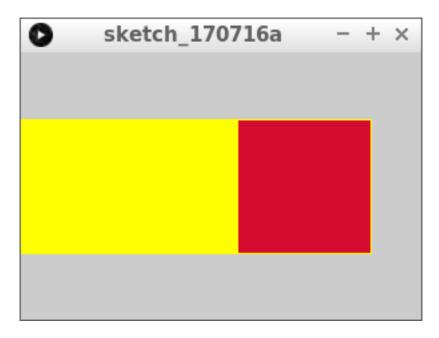

Figure 32: Opdracht 8

```
void setup()
{
  size(300, 200);
}
void draw()
  stroke(255, 255, 0);
 fill(x, groen, random(256));
 rect(x - 50, height / 2 - 50, 100, 100);
 x = x + 1;
  groen = groen + 2;
  if (x > width + 50)
  {
    x = -50;
  if (groen > 255)
    groen = 0;
}
```

Eindopdracht

Maak de lijnkleur willekeurig in roodheid (dus van zwart tot rood, groen en blauw zijn uit). Laat de invulkleur gaan van zwart naar groen, waarbij groen steeds 3 hoger wordt.

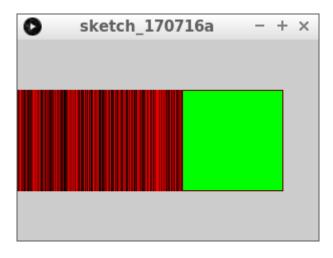

Figure 33: Eindopdracht rect en fill

Bal die horizontaal stuitert

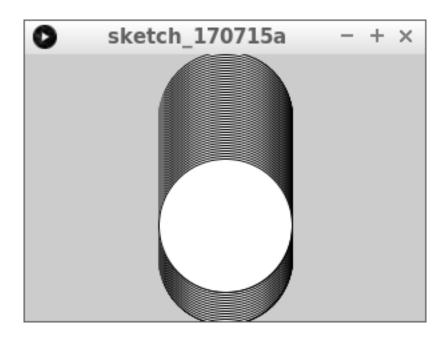

Figure 34: Eindopdracht Bal Die Horizontaal Stuitert

In deze les gaan we een bal horizontaal laten stuiteren.

Een bal met een snelheid

```
float x = 300;
float snelheid = 2;

void setup()
{
    size(600, 100);
}

void draw()
{
    ellipse(x,50,100,100);
    x = x + snelheid;
```

```
if (x > 650)
{
    x = -50;
}
```

Type de code van Een bal met een snelheid over. Zet de waarde van snelheid op 1. Wat zie je?

Antwoord

Je ziet dat de bal rusig naar rechts beweegt. Als de bal rechts het beeld uit gaat, komt deze vanaf links weer in het beeldscherm.

```
float x = 300;
float snelheid = 1;

void setup()
{
    size(600, 100);
}

void draw()
{
    ellipse(x,50,100,100);
    x = x + snelheid;
    if (x > 650)
    {
        x = -50;
    }
}
```


Figure 35: Oplossing 1

Opdracht 2

Zet de waarde van snelheid op 0. Wat zie je?

Antwoord 2

De bal staat nu stil

```
float x = 300;
float snelheid = 0;

void setup()
{
    size(600, 100);
}

void draw()
{
    ellipse(x,50,100,100);
    x = x + snelheid;
    if (x > 650)
    {
        x = -50;
    }
}
```

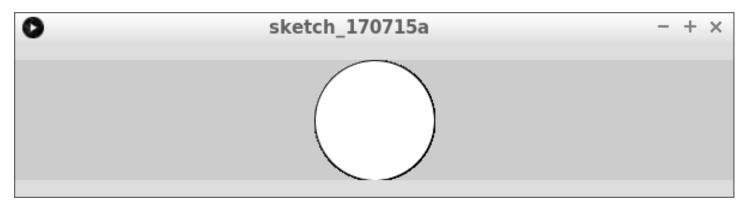

Figure 36: Oplossing 2

Zet de waarde van snelheid op -1. Wat zie je?

Het getal -1 spreek je uit als 'min een'. Het is het getal een lager dan nul

Antwoord 3

De bal gaat nu naar links en komt niet meer in beeld.

```
float x = 300;
float snelheid = -1;

void setup()
{
    size(600, 100);
}

void draw()
```

```
{
  ellipse(x,50,100,100);
  x = x + snelheid;
  if (x > 650)
  {
    x = -50;
  }
}
```


Figure 37: Oplossing 3

Figure 38: Opdracht 4

Zorg dat als de bal links uit beeld gaat, deze weer rechts verschijnt. Doe dit door een tweede if te maken

```
float x = 300;
float snelheid = -1;

void setup()
{
    size(600, 100);
}

void draw()
{
    ellipse(x,50,100,100);
    x = x + snelheid;
```

```
if (x > 650)
{
    x = -50;
}
if (x < -50)
{
    x = 650;
}</pre>
```

Denk na: wat moet er met de snelheid gebeuren om de bal te laten stuiteren (van links naar rechst)?

Als je durft: probeer dit zonder verder te lezen!

Oplossing 5

Als tegen de linkerkant komt, moet de bal de bal naar rechts gaan. Als tegen de rechterkant komt, moet de bal de bal naar links gaan.

sketch_170715a - + ×

Opdracht 6

Figure 39: Opdracht 6

Laat de bal nu van links naar rechts stuiteren

```
float x = 300;
float snelheid = 1;

void setup()
{
```

```
size(600, 100);
}

void draw()
{
  ellipse(x,50,100,100);
  x = x + snelheid;
  if (x > 550)
  {
     snelheid = -1;
  }
  if (x < 50)
  {
     snelheid = 1;
  }
}</pre>
```

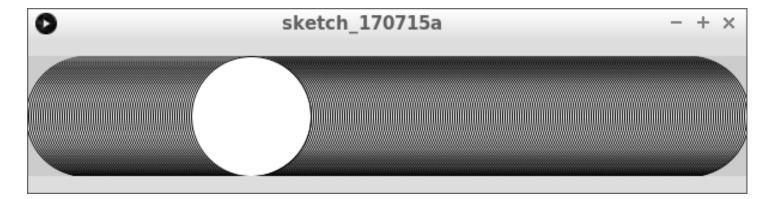

Figure 40: Opdracht 7

Laat de bal nu met een snelheid van 2 pixels per keer bewegen.

```
float x = 300;
float snelheid = 2;

void setup()
{
    size(600, 100);
}

void draw()
{
    ellipse(x, 50, 100, 100);
    x = x + snelheid;
    if (x > 550)
    {
        snelheid = -2;
    }
    if (x < 50)
    {
        snelheid = 2;
}</pre>
```

```
}
}
```

Verander in de code:

van	naar
<pre>snelheid = 2; snelheid = -2;</pre>	<pre>snelheid = -snelheid; snelheid = -snelheid;</pre>

snelheid = -snelheid;

'Lieve computer, verander het (min of plus)teken van snelheid'

Het getal -1heeft een minteken. Het getal 1 (ook goed: +1)heeft een plusteken.

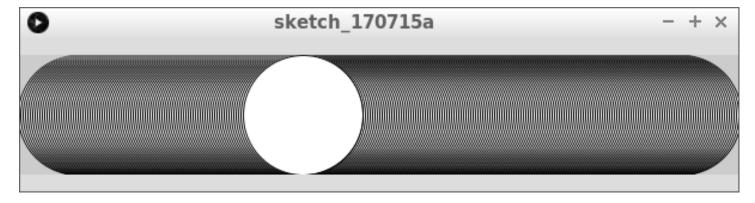

Figure 41: Opdracht 8

```
float x = 300;
float snelheid = 2;

void setup()
{
    size(600, 100);
}

void draw()
{
    ellipse(x, 50, 100, 100);
}
```

```
x = x + snelheid;
if (x > 550)
{
    snelheid = -snelheid;
}
if (x < 50)
{
    snelheid = -snelheid;
}
}</pre>
```

Eindop dracht

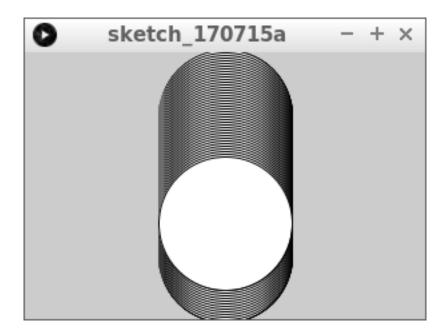

Figure 42: Eindopdracht Bal Die Horizontaal Stuitert

Laat de bal nu omhoog en omlaag stuiteren.

ellipse en background

In deze les gaan we leren hoe je ovalen tekent.

Hier zie je een beroemde game, Bubble Bobble, dat veel met cirkels werkt:

Figure 43: Bubble Bobble

Opdracht 1

Run deze code

```
float x = -50;
float snelheid = 1;

void setup()
{
    size(400, 100);
}

void draw()
{
    stroke(x, x, x);
    fill(x, x, x);
    ellipse(x, height / 2, 50, 50);
    x = x + snelheid;
    if (x > width + 50)
    {
        x = -50;
    }
}
```

Oplossing 1

Opdracht 2

Verander het derde en vierde getal van ellipse (de 100s), zodat de ovaal twee keer zo hoog wordt.

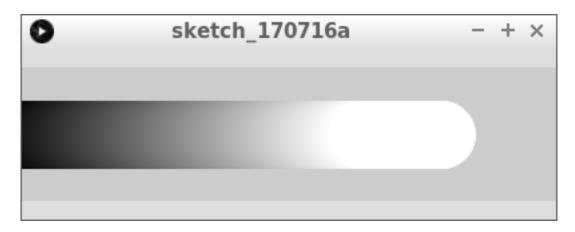

Figure 44: Oplossing 1

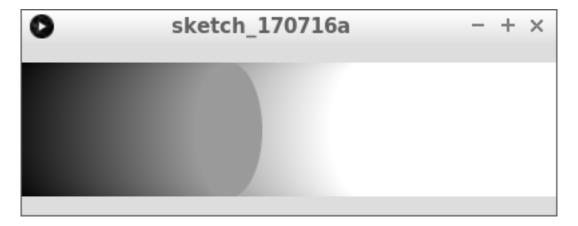

Figure 45: Opdracht 2

```
float x = -50;
float snelheid = 1;

void setup()
{
    size(400, 100);
}

void draw()
{
    stroke(x, x, x);
    fill(x, x, x);
    ellipse(x, height / 2, 50, 100);
    x = x + snelheid;
    if (x > width + 50)
    {
        x = -50;
    }
}
```

Opdracht 3

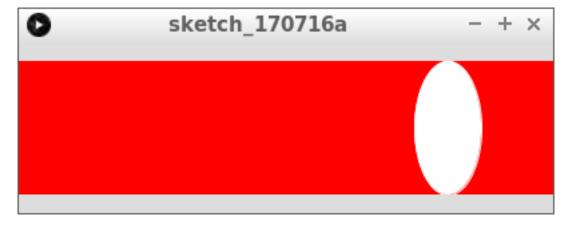

Figure 46: Opdracht 3

Voeg als eerste regel van draw toe:

```
background(255, 0, 0);
```

```
float x = -50;
float snelheid = 1;

void setup()
{
    size(400, 100);
}

void draw()
{
    background(255, 0, 0);
```

```
stroke(x, x, x);
fill(x, x, x);
ellipse(x, height / 2, 50, 100);
x = x + snelheid;
if (x > width + 50)
{
    x = -50;
}
```

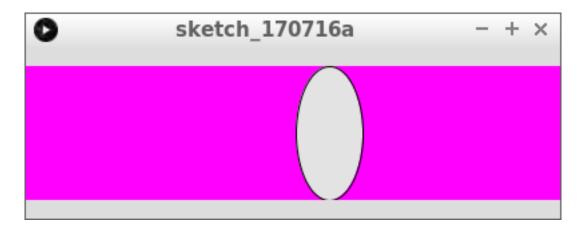

Figure 47: Oplossing 4

Maak de achtergrond nu magenta. Maak de rand van de cirkel zwart

Oplossing 4

```
float x = -50;
float snelheid = 1;

void setup()
{
    size(400, 100);
}

void draw()
{
    background(255, 0, 255);
    stroke(0, 0, 0);
    fill(x, x, x);
    ellipse(x, height / 2, 50, 100);
    x = x + snelheid;
    if (x > width + 50)
    {
        x = -50;
    }
}
```

Opdracht 5

Zet de regel met background nu na size (binnen setup).

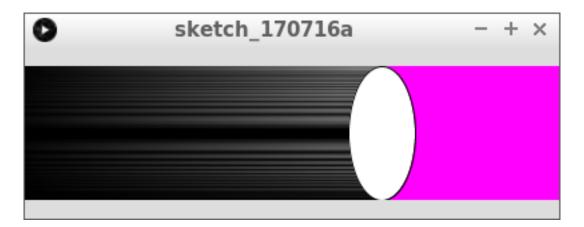

Figure 48: Oplossing 5

```
float x = -50;
float snelheid = 1;
void setup()
  size(400, 100);
  background(255, 0, 255);
}
void draw()
{
  stroke(0, 0, 0);
  fill(x, x, x);
  ellipse(x, height / 2, 50, 100);
  x = x + snelheid;
  if (x > width + 50)
  {
    x = -50;
  }
}
```

Opdracht 6

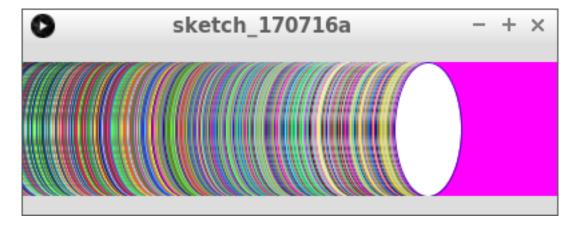

Figure 49: Opdracht 6

Maak de lijnkleur van de ovaal een willekeurige kleur: de rood, groen en blauw waarde moeten alledrie willekeurig zijn.

```
float x = -50;
float snelheid = 1;

void setup()
{
    size(400, 100);
    background(255, 0, 255);
}

void draw()
{
    stroke(random(256), random(256), random(256));
    fill(x, x, x);
    ellipse(x, height / 2, 50, 100);
    x = x + snelheid;
    if (x > width + 50)
    {
        x = -50;
    }
}
```

Eindopdracht

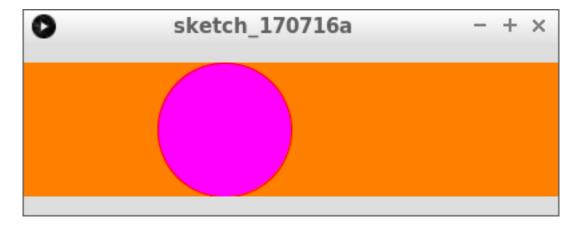

Figure 50: Eindopracht ellipse en background

Maak de ovaal rond, even hoog als het scherm, magenta, en met een rode rand. De achtergrond moet oranje zijn (oranje is vol rood, halfvol groen en geen blauw). Er mag geen sliert komen van oude ovalen.

Bal die schuin stuitert

In deze les gaan we een bal schuin laten stuiteren.

Een bal die horizontaal stuitert

```
float x = 150;
float snelheid_naar_rechts = 1;

void setup()
{
    size(300, 200);
}

void draw()
{
    ellipse(x, 100, 50, 50);
    x = x + snelheid_naar_rechts;
    if (x > 275)
    {
        snelheid_naar_rechts = -snelheid_naar_rechts;
    }
    if (x < 25)
    {
        snelheid_naar_rechts = -snelheid_naar_rechts;
    }
}</pre>
```

Opdracht 1

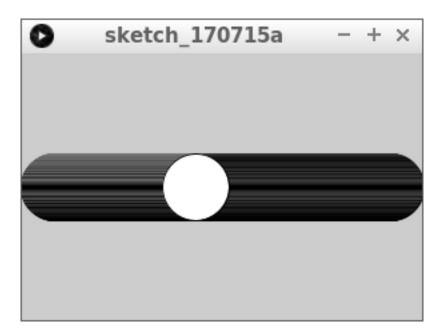

Figure 51: Opdracht 1

Maak een nieuwe variable aan met de naam y. Teken de ovaal op coordinaat (x, y). Zorg dat de code hetzelfde blijft doen

float y = 50;

'Lieve computer, onthoud het getal y met een beginwaarde van vijftig.'

Oplossing 1

```
float x = 150;
float y = 100;
float snelheid_naar_rechts = 1;
void setup()
{
  size(300, 200);
void draw()
{
  ellipse(x, y, 50, 50);
  x = x + snelheid_naar_rechts;
  if (x > 275)
    snelheid_naar_rechts = -snelheid_naar_rechts;
  }
  if (x < 25)
    snelheid_naar_rechts = -snelheid_naar_rechts;
  }
}
```

Opdracht 2

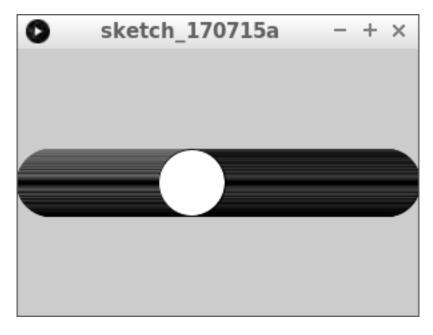

Figure 52: Opdracht 2

Maak een nieuwe variable aan met de naam snelheid_omlaag. Geef deze de beginwaarde van 1. De bal hoeft nog niet te bewegen.

Oplossing 2

```
float x = 150;
float y = 100;
float snelheid_naar_rechts = 1;
float snelheid_omlaag = 1;
void setup()
  size(300, 200);
}
void draw()
  ellipse(x, y, 50, 50);
  x = x + snelheid_naar_rechts;
  if (x > 275)
    snelheid_naar_rechts = -snelheid_naar_rechts;
  }
  if (x < 25)
  {
    snelheid_naar_rechts = -snelheid_naar_rechts;
}
```

Opdracht 3

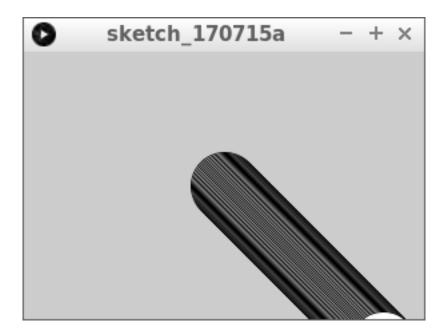

Figure 53: Opdracht 3

Laat de bal nu ook naar onder bewegen. Hij hoeft nog niet te stuiteren.

```
float x = 150;
float y = 100;
float snelheid_naar_rechts = 1;
float snelheid_omlaag = 1;
void setup()
{
  size(300, 200);
void draw()
{
 ellipse(x, y, 50, 50);
 x = x + snelheid_naar_rechts;
  y = y + snelheid_omlaag;
  if (x > 275)
  {
    snelheid_naar_rechts = -snelheid_naar_rechts;
 }
  if (x < 25)
  {
    snelheid_naar_rechts = -snelheid_naar_rechts;
  }
}
```

Opdracht 4

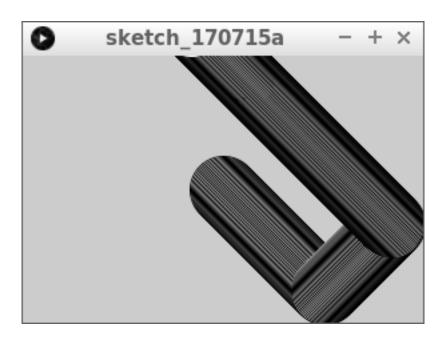

Figure 54: Opdracht 4

Laat de bal nu omhoog stuiteren als de bal de onderkant van het scherm raakt.

```
float x = 150;
float y = 100;
```

```
float snelheid_naar_rechts = 1;
float snelheid_omlaag = 1;
void setup()
  size(300, 200);
}
void draw()
  ellipse(x, y, 50, 50);
 x = x + snelheid_naar_rechts;
  y = y + snelheid_omlaag;
  if (x > 275)
    snelheid_naar_rechts = -snelheid_naar_rechts;
  if (x < 25)
  {
    snelheid_naar_rechts = -snelheid_naar_rechts;
  if (y > 175)
    snelheid_omlaag = -snelheid_omlaag;
}
```

Eindopdracht

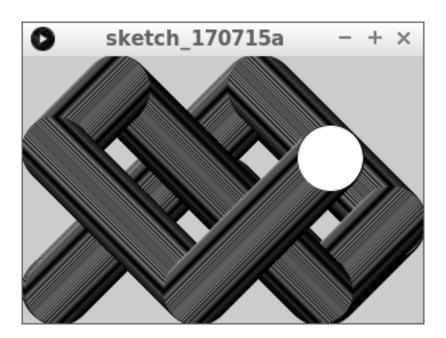

Figure 55: Eindopdracht Bal Die Schuin Stuitert

Laat nu de bal ook stuiteren als deze de bovenkant raakt.

text

Tekst wordt veel gebruikt, ook in games, voor bijvoorbeeld een score.

Hier zie je 'Zork, the underground empire', een van de beroemdste tekstavonturen ooit:

```
richel@druten: ~/GitHubs/Zork -- + x

File Edit Tabs Help

richel@druten: ~/GitHubs/Zork$ ./Zork

Welcome to Dungeon. This version created 11-MAR-91.

You are in an open field west of a big white house with a boarded front door.

There is a small mailbox here.

>
```

Figure 56: Zork

In deze les gaan we leren

- hoe je tekst op het scherm zet
- hoe je berekeningen op het scherm zet
- hoe je tekst vergroot
- hoe je tekst een kleur geeft

Opdracht 1

Run deze code:

```
float x = 150;
float y = 100;
float snelheid_naar_rechts = 1;
void setup()
{
  size(300, 200);
}
void draw()
{
  background(0, 0, 0);
  stroke(128, 0, 0);
  fill(255, 0, 0);
  ellipse(x, y, 50, 50);
  x = x + snelheid_naar_rechts;
  if (x > 275)
    snelheid_naar_rechts = -snelheid_naar_rechts;
  }
  if (x < 25)
  {
    snelheid_naar_rechts = -snelheid_naar_rechts;
}
```

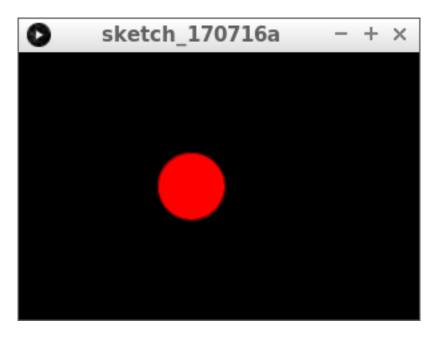

Figure 57: Oplossing 1

Opdracht 2

Voeg na ellipse de volgende regel toe:

```
text(x, 10, 20);
```

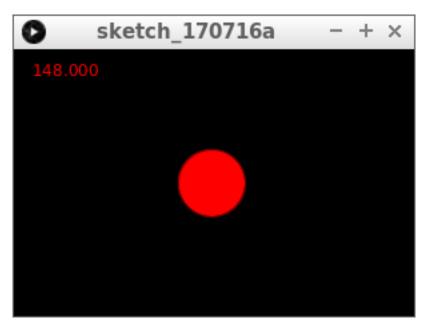
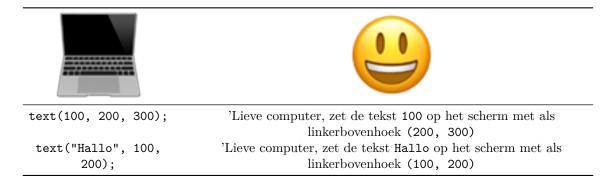

Figure 58: Oplossing 2

```
float x = 150;
float y = 100;
float snelheid_naar_rechts = 1;
```

```
void setup()
{
  size(300, 200);
}
void draw()
{
  background(0, 0, 0);
  stroke(128, 0, 0);
  fill(255, 0, 0);
  ellipse(x, y, 50, 50);
  text(x, 10, 20);
  x = x + snelheid_naar_rechts;
  if (x > 275)
    snelheid_naar_rechts = -snelheid_naar_rechts;
  }
  if (x < 25)
  {
    snelheid_naar_rechts = -snelheid_naar_rechts;
}
```


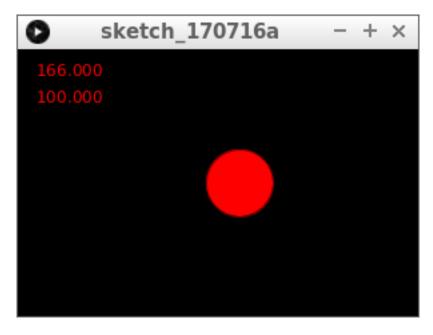

Figure 59: Opdracht 3

Het programma laat nu de $\mathbf x$ zien. Laat eronder nu ook de $\mathbf y$ coordinaat op het scherm zien.

Oplossing 3

```
float x = 150;
float y = 100;
float snelheid_naar_rechts = 1;
void setup()
  size(300, 200);
void draw()
{
  background(0, 0, 0);
  stroke(128, 0, 0);
  fill(255, 0, 0);
  ellipse(x, y, 50, 50);
  text(x, 10, 20);
  text(y, 10, 40);
  x = x + snelheid_naar_rechts;
  if (x > 275)
    snelheid_naar_rechts = -snelheid_naar_rechts;
  }
  if (x < 25)
    snelheid_naar_rechts = -snelheid_naar_rechts;
  }
}
```

Opdracht 4

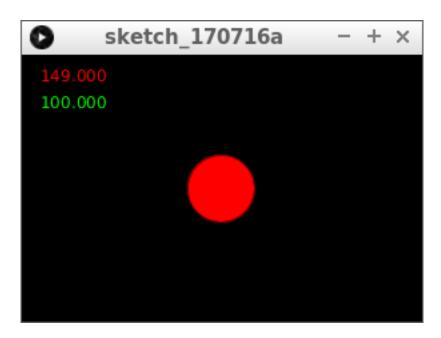

Figure 60: Opdracht 4

Met fill kun je de kleur van je tekst bepalen. Na de eerste text, zet de fill op groen.

```
float x = 150;
float y = 100;
float snelheid_naar_rechts = 1;
void setup()
{
  size(300, 200);
void draw()
  background(0, 0, 0);
  stroke(128, 0, 0);
  fill(255, 0, 0);
  ellipse(x, y, 50, 50);
  text(x, 10, 20);
  fill(0, 255, 0);
  text(y, 10, 40);
  x = x + snelheid_naar_rechts;
  if (x > 275)
    snelheid_naar_rechts = -snelheid_naar_rechts;
  }
  if (x < 25)
    snelheid_naar_rechts = -snelheid_naar_rechts;
}
```

Opdracht 5

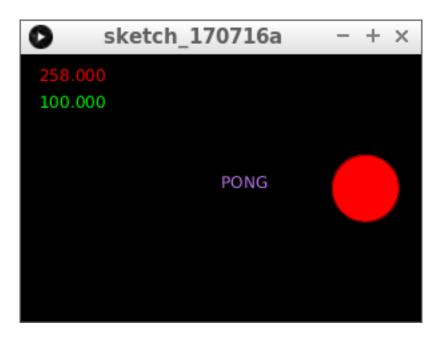

Figure 61: Opdracht 5

Zet de tekst PONG bovenin en midden op het scherm. De tekst moet een willekeurige kleur krijgen. Gebruik width om het midden te bepalen.

```
float x = 150;
float y = 100;
float snelheid_naar_rechts = 1;
void setup()
  size(300, 200);
}
void draw()
{
  background(0, 0, 0);
  stroke(128, 0, 0);
  fill(255, 0, 0);
  ellipse(x, y, 50, 50);
  text(x, 10, 20);
  fill(0, 255, 0);
  text(y, 10, 40);
  fill(random(255), random(255), random(255));
  text("PONG", width / 2, height / 2);
  x = x + snelheid_naar_rechts;
  if (x > 275)
    snelheid_naar_rechts = -snelheid_naar_rechts;
  if (x < 25)
    snelheid_naar_rechts = -snelheid_naar_rechts;
}
```

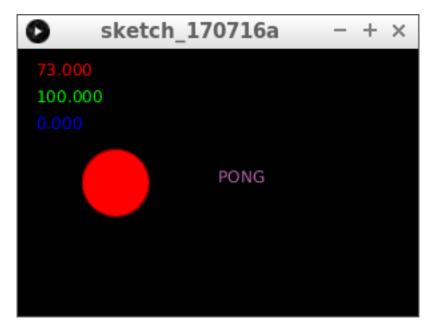

Figure 62: Opdracht 6

Maak een variabele erbij: aantal_botsingen. aantal_botsingen heeft als beginwaarde nul. Zet deze waarde op het scherm, in het wit.ex

```
float x = 150;
float y = 100;
float snelheid_naar_rechts = 1;
float botsingen = 0;
void setup()
{
  size(300, 200);
void draw()
{
  background(0, 0, 0);
  stroke(128, 0, 0);
  fill(255, 0, 0);
  ellipse(x, y, 50, 50);
  text(x, 10, 20);
  fill(0, 255, 0);
  text(y, 10, 40);
  fill(0, 0, 255);
  text(botsingen, 10, 60);
  fill(random(255), random(255), random(255));
  text("PONG", width / 2, height / 2);
  x = x + snelheid_naar_rechts;
  if (x > 275)
    snelheid_naar_rechts = -snelheid_naar_rechts;
  }
  if (x < 25)
    snelheid_naar_rechts = -snelheid_naar_rechts;
}
```

Opdracht 7

Maak botsingen hoger als de bal teken de rechter muur komt.

```
float x = 150;
float y = 100;
float snelheid_naar_rechts = 1;
float botsingen = 0;

void setup()
{
    size(300, 200);
}

void draw()
{
    background(0, 0, 0);
    stroke(128, 0, 0);
    fill(255, 0, 0);
```

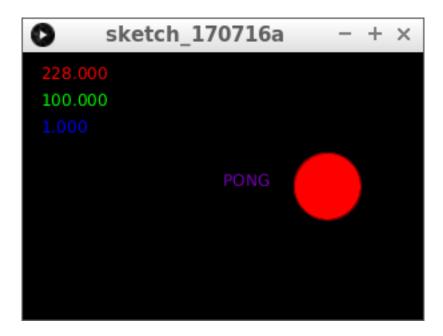

Figure 63: Opdracht 7

```
ellipse(x, y, 50, 50);
  text(x, 10, 20);
 fill(0, 255, 0);
 text(y, 10, 40);
 fill(0, 0, 255);
 text(botsingen, 10, 60);
 fill(random(255), random(255), random(255));
 text("PONG", width / 2, height / 2);
 x = x + snelheid_naar_rechts;
 if (x > 275)
    snelheid_naar_rechts = -snelheid_naar_rechts;
    botsingen = botsingen + 1;
 }
 if (x < 25)
    snelheid_naar_rechts = -snelheid_naar_rechts;
 }
}
```

Eindopdracht

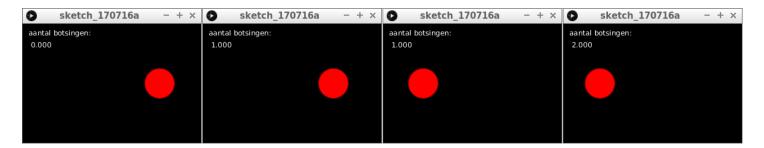

Figure 64: Eindopdracht text

Zet linksboven de tekst: aantal botsingen: in het wit. Zet daaronder de waarde van botsingen in het wit. Haal de rest van de tekst weg. Het aantal botsingen moet ook hoger worden als je links botst.